

(/)

[🏠 \(/ \)](#) > 2. Verdenskrig (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/2-verdenskrig-61-61>)> Bøger (<http://www.historie-online.dk/boger>)> Anmeldelser (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>) > Den længste dag

← **Forrige artikel** (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/2-verdenskrig-61-61/den-roede-braending>)

Den længste dag

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 3371

Del artikel: **f** ([https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/2-verdenskrig-61-61/den-laengste-dag)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/2-verdenskrig-61-61/den-laengste-dag](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/2-verdenskrig-61-61/den-laengste-dag)) **t**

(<https://twitter.com/home?status=>. Aktiviteten kan ses på [http://www.historie-](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/2-verdenskrig-61-61/den-laengste-dag)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/2-verdenskrig-61-61/den-laengste-dag](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/2-verdenskrig-61-61/den-laengste-dag)) **in**

([http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/2-verdenskrig-61-61/den-laengste-dag&title=)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/2-verdenskrig-61-61/den-laengste-dag&title=](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/2-verdenskrig-61-61/den-laengste-dag&title=))

Cornelius Ryan

Den længste dag. Illustreret udgave. Med forfatterens originale interviews og baggrundsmateriale om D-dagen

Gyldendal, 2019. 304 s., 299,95 kr.

Af Henrik Gjøde Nielsen, direktør, forskningschef, ph.d.,
Kystmuseet

Cornelius Ryens bog *Den længste dag* indtager en fremtrædende, ligefrem grundlæggende plads i D-dagshistoriografien. Bogen udkom i 1959, samme år som David Howarths bog *D-Dag*. De to bøger udgør D-dagslitteraturens "Founding Fathers," og behandler ikke overraskende delvist samme historier og begivenheder, på begge sider af fronten. Uden at ville gøre historievidenskaben til en sportsgren skal det dog siges, at Ryans bog på mange områder er mere grundig end Howarths, kommer dybere ned og længere omkring, særligt netop på begge sider af fronten. Siden er opvokset en hel D-dagslitteratur, som er blevet kraftigt forøget de seneste år. Her skal nævnes Stephen E. Ambrose *D-Dag – 6. juni 1944*, 1994, Antony Beevor *D-Dag – Kampen om Normandiet*, 2009, og senest på dansk grund Jakob Tøtrup Kjærsgaards banebrydende arbejde *Den Røde Brænding – Danske beretninger fra D-Dag og invasionen i Normandiet 1944*, 2019, der behandler de danskere, der deltog i invasionen på allieret side. I den forbindelse kan anmelderen ikke undlade at opfordre Kjærsgaard til at arbejde videre med temaet, set fra den anden side, nemlig de dansksindede sydslesvigere, der gik eller blev tvunget i tysk tjeneste 1940-1945. Det ville være interessant at få klarlagt, om nogle af disse stod i de tyske Atlantvoldsbunkere den 6. juni 1944 om morgenen, og i så fald få fortalt deres historier. Denne dobbelte vinkel, på henholdsvis de der var på allieret side og de der var på tysk side, er endnu ikke blevet klarlagt. Kjærsgaard har evnerne, historien trænger til at blive fortalt, og det er netop denne dobbelte vinkel, der bl.a. kvalificerer Ryans grundlæggende bog fra 1959.

På baggrund af den historiografiske opmarch må man alt andet lige konstatere, at Ryans bog er en bedaget sag; den er endnu ikke tilbagelagt, men bedaget. En "rå" genudgivelse ville da også i første række kunne begrundes i markedsmæssige forhold, eller måske mere ædelt for at få give nye læsere en mulighed for at komme ombord. En sådan genudgivelse kunne for så vidt godt forsvares, men det er der heldigvis heller ikke tale om.

Cornelius Ryan (1920-1974) var journalist, krigskorrespondent og forfatter. Under 2. verdenskrig dækkede han luftkrigen over Europa og var med på 14 bombetogter, før han sluttede sig til general Pattons styrker, og berettede om kampene frem til krigens afslutning. Da D-dagen blev indledt befandt Ryan sig ombord på et amerikansk bombefly, der med nød og næppe nåede tilbage til England efter at være blevet ramt af tysk antiluftskyts, og senere samme dag var Ryan tilbage ved kysten ombord på en motortorpedobåd. I 1949 genbesøgte Ryan invasionskysten i Normandiet, hvor han fik idéen til *Den længste dag*. I 1956 fik han mulighed for at gå i gang, og brugte derefter tre år på at skrive bogen. I den forbindelse var Ryan i kontakt med over 1.100 personer, militærfolk og civilister, i USA, England, Canada, Frankrig og Tyskland. Han udsendte spørgeskemaer og interviewede 172 personer, indsamlede officielle dokumenter, logbøger og rapporter, og blev i stand til at basere en stor del af historien på førstehåndsberetninger. Det blev til en bog, som følger de forskellige forløb, og som krydsklipper mellem forskellige vinkler, både på de respektive sider af fronten f.eks. mellem forskellige værn, og mellem de kæmpende, således at læseren kan følge f.eks. en specifik kamphandling eller et specifikt forløb fra henholdsvis allieret og tysk side. Dette er bogens store styrke.

Bogen kunne som nævnt godt bære en genudgivelse i sig selv, men det tjener til udgavernes ære, den engelske udgave Carlton Books Limited i London og den danske Gyldendal i København, at man ikke har valgt denne nemme løsning. I stedet har man blæst formatet op, og forsynet bogen med 120 sjældne fotografier, 30 faksimiledokumenter og interviews fra Cornelius Ryan Archive, kort der angiver

kildernes placering under kampene osv., og desuden med en redegørelse for forfatteren og dennes metode, således at der kort sagt er ualmindeligt meget nyt at hente i bogen. Og så er den jo i sig selv fortsat værd at læse, og genlæse. Der er nemlig tale om en forbandet god fortælling.

Detaljeringsgraden er fantastisk, og enhver med interesse i D-dagsoperationen har vel sine særligt foretrukne temaer; uanset hvilke disse er, tilgodeses de i bogen. Blandt de mest centrale redegørelser, naturligvis efter gemyt men altså efter herværende anmelders mening, er fortællingen om den tyske major Werner Pluskat, der havde tilbragt det meste af natten og morgenen i en observationsbunker ved Omahastranden, efter at være blevet foruroliget af den allierede flyaktivitet over Normandiet, og som igen og igen havde betragtet havets øde i en kraftig artillerikikkert. Intet skete og intet viste sig. En tågebanke lå over havet, og efterhånden mente Pluskat, at der ingenting ville ske, men tog alligevel endnu et kig ud over havet. Og så kom invasionsflåden til syne, horisonten blev fyldt med skibe. Beretningen kendes fra første udgave af *Den længste dag*, men suppleres her med det interview med Pluskat, der var grundlaget for Ryans fremstilling.

Med den nye udgave af *Den længste dag* kommer man således et spadestik dybere. Men bliver bekendt med kilderne og med Ryans metode, og man må konstatere, at Ryans bog fortsat kan bære. Det kan den pga. detaljeringsgraden, pga. af metoden og pga. forfatterens fortælletalent. I den forstand kan det ikke undre, at bogen kom til at danne udgangspunkt for storfilmen *The Longest Day*, 1962. Ryan blev hyret til at skrive manuskript til filmen, hvilket må have været en overkommelig opgave. Manuskriptet ligger i bogen; bogen er drejebogen.

Den længste dag af Cornelius Ryan kan ikke blot bære denne udgivelse. Der er dybest set tale om et helt ny bog. Enhver med interesse i D-dag eller i Atlantvolden bør ikke snyde sig selv for at læse den, for dens egen skyld. Men denne nye udgave af *Den længste dag* peger også videre frem. De publicerede kilder rummer nye og mere detaljerede oplysninger om forhold, som enten bør undersøges på ny eller de afdækker forhold, som ikke tidligere har været undersøgt. Bogen kan altså også inspirere til nye undersøgelser af vidt forskelligt perspektiv og karakter. Dette forhold forstærkes ikke mindst af den D-dagslitteratur, der er udkommet siden første udgave af *Den længste dag* udkom i 1959. Jo flere aspekter vi får afdækket, jo flere nye aspekter, der bør undersøges, dukker op. Det gælder f.eks. spørgsmålet om dansk deltagelse på tysk side under invasionen i Normandiet. Ryans bog bekræfter behovet for sådanne undersøgelser.

Konkluderende må man konstatere, at der har været al mulig god grund til at genudgive Cornelius Ryans bog *Den længste dag* i præcis den foreliggende form. *Den længste dag* vil både indgå i og inspirere til den fortsatte forskning i D-dagens historie.

[Historie-online.dk, den 23. juli 2019]

← Forrige artikel (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/2-verdenskrig-61-61/den-roede-braending>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

(<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/2-verdenskrig-61-61/nazimyster>)

(<http://www.historie-online.dk/boger/beredskab-ved-daggry>) (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/solen-sortner-og-jorden-synker>)